

UNIVERSITATEA „ALEXANDRU IOAN CUZA” DIN IAȘI
FACULTATEA DE LITERE
ȘCOALA DOCTORALĂ DE STUDII FILOLOGICE

Între poveste și mit: Arhetipuri masculine în operele lui P.L. Travers.
Saving Mr. Banks

Rezumatul tezei de doctorat

Conducător de doctorat:

Prof. univ. dr. Avădanei Ștefan

Doctorandă:

Filip P. Lăcrămioara – Petronela căs. Olaru

Iași

2018

Anunț

La data de **17 iulie 2018**, ora **10.00**, în sala **3.15**, drd. **FILIP P. Lăcrămioara – Petronela căs. OLARU** susține, în ședință publică, teza de doctorat cu titlul **”Fairy-tale and Myth: Male Archetypes in P.L. Travers's Works. Saving Mr. Banks,”** în vederea obținerii titlului științific de doctor în domeniul Filologie.

Comisia de doctorat are următoarea componență:

Președinte:

Conf. univ. dr. Ioan Constantin LIHACIU, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Conducător științific:

Prof. univ. dr. Ștefan AVĂDANEI, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Referenți:

Prof. univ. dr. Michaela PRAISLER, Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați

Conf. univ. dr. Ștefan-Mihai STROE, Universitatea București

Conf. dr. Iulia MILICA, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Cuprins

1. Introducere	4
2. Cele două războaie mondiale și Helen Lyndon Goff – Viața lui ‘Anon:’ Contextualizare Istorică	9
3. De la inocența copilăriei la reconfigurarea adultului prin repovestire.....	28
3.1. Autorii sunt în eternitate.....	38
3.2. Omagiu adus lui Dickens: „Lui Pip”	46
3.3. Metoda mitică.....	53
4. Relația dintre psihoanaliză și cărțile lui P.L. Travers.....	61
4.1. Reverie, Poveste și Mit.....	68
4.1.1. Faza Pre-Oedipală.....	73
4.1.2. Cele trei dorințe.....	78
4.1.3. Povestiri în ramă.....	93
4.1.4. Universul eroului	123
4.2. Dansuri extatice	154
5. Eroul din universul lui P.L. Travers: O analiză a arhetipurilor masculine.....	162
5.1. Friend Monkey: Trickster-ul.....	166
5.2. Michael Banks: Copilul precoce.....	177
5.3. Frederik Smith: Visătorul.....	182
5.4. George Banks: Regele.....	188
6. <i>Mary Poppins</i> și <i>Saving Mr Banks</i>	205
7. Concluzii.....	216
Lista figurilor.....	220
Bibliografie selectivă.....	224

Între poveste și mit: Arhetipuri masculine în operele lui P.L. Travers. *Saving Mr. Banks*

Helen Lyndon Goff și-a petrecut copilăria savurând poveștile fraților Grimm și visând la ziua în care își va părăsi țara natală, Australia, pentru a pleca în căutarea originilor sale irlandeze. La vârsta de douăzeci și patru de ani, Lyndon s-a îmbarcat pe o navă cu destinația Londra pentru a porni într-o lungă și anevoioasă aventură de redescoperire a sinelui. Aici l-a cunoscut pe George Russell, redactorul revistei *Irish Statesman*, care i-a publicat primele poezii și articole pentru ca, mai apoi, să-și asume rolul de mentor în viața tinerei dornice de iluminare spirituală. Prin intermediul lui, Lyndon a ajuns să-l cunoască pe William Butler Yeats, poetul preferat al tatălui ei, care i-a dăruit o lecție de viață pe care avea să o transpună în scrierile sale: „secretul este să spui mai puțin decât este nevoie.” Cei trei scriitori erau uniți prin dragostea nesfârșită pentru povești și mituri pe care căutau să o împărtășească cu cititorii lor. Sub oblăduirea acestor oameni de cultură s-a conturat numele de Pamela Lyndon Travers și, sub imboldul lor, s-a scris povestea lui Mary Poppins.

Articolele concepute de P.L. Travers de-a lungul carierei sale prolifică de jurnalist și eseist, adunate ulterior sub titlul *What the Bee Knows. Reflections on Myth, Symbol and Story*, ilustrează contribuția valoroasă pe care au avut-o ideile preluate de la Yeats și Russell în dezvoltarea gândirii sale sincretice. Creațiile ei literare îmbină elemente împrumutate din culturile, religiile și mitologiile cu care a intrat în contact, ca urmare a studiului asiduu asupra textelor sacre, a călătoriilor spirituale întreprinse și a mediului literar în care a crescut. Travers era convinsă că C.S. Lewis avea dreptate atunci când afirma că „există doar un singur Creator,” în consecință, scriitorilor revenindu-le umilul rol de a lua acest *datum* și a-l plămădi, după putințele lor limitate, în forme literare cu caracter personal. Pamela nu s-a sfiit niciodată să recunoască faptul că scrierile sale își datorează conținutul operelor fundamentale zămislite din înțelepciunea străbunilor. În Ceaunul magic al zeiței Cerridwen, în *illo tempore* sau în echivalentul Australian al timpului mitic ('Dreaming') zace materia primă în așteptarea meșterilor pricepuți care vor dori să o remodeleze, reconfigureze și redefiniească pentru a fi ei înșiși, la rândul lor, remodelați, reconfigurați și redefiniți, iar Travers se mândrește să afirme că este unul dintre ei.

Adeptă a teoriei mitice propusă de Jakob și Wilhelm Grimm la începutul secolului al XIX-lea, P.L. Travers credea cu tărie în descendența directă a basmului din mit. Ambele specii ale literaturii orale încapsulează esența trăirii umane și reprezintă forme concretizate ale moștenirii strămoșilor, pe care urmașii au datoriat morală de a le redescoperi, pentru că doar astfel se vor putea lăsa pătrunși de energia primordială care unește toate ființele: iubirea. Travers refuză să accepte ideea conform căreia basmul este o manifestare a mitului într-o formă degradată, desacralizată. Ea pledează în favoarea accepțiunii de adevăr universal repovestit pe înțelesul omului simplu din popor și susține că atât mitul, cât și basmul au în componența lor același elixir al înțelepciunii. Un strop din paharul lui Bacchus poartă savoarea întregului din care a fost picurat, tot astfel precum povestea păstrează proprietățile aluatului din care a fost plămădită.

P.L. Travers s-a străduit să lupte de partea celor care-și doreau ca poveștile să-și recapete statutul pierdut ca urmare a acțiunii puritane de eliminare a tuturor acelor elemente care ar fi putut determina declanșarea unor devieri comportamentale la tână generație de cititori. Articolele Pamelei punctează erorile acestei abordări care rămân insensibilă în fața scopului inițial al basmului: acela de a pregăti și echipa ființa umană cu cele necesare pentru confruntarea realității. În ceea ce privește criticile aduse la adresa părților constituente care ar fi inadecvate vârstei receptorilor, Travers ne reamintește că poveștile, în forma lor incipientă, vizau populația adultă, nicidecum copiii acesteia. Șezătorile ofereau un prilej propice amuzamentului și împărtășirii narațiunilor prin care povestitorul își expunea, în mod indirect, frământările interioare, visele și năzuințele. P.L. Travers pretinde că, așa cum basmele nu au fost create cu intenția de a instila valori morale și sociale în conștiința copilului, nici cărțile ei despre Mary Poppins nu au nimic de-a face cu educarea celor mici. Deși onorată de atenția pe care publicul tânăr a dovedit că o acordă scrierilor sale, Pamela menționează că și-a dorit mai degrabă să atingă sufletul omului matur care a pierdut contactul cu inocența copilăriei.

Luând toate aceste aspecte în considerare, lucrarea de față și-a propus să analizeze cărțile lui P.L. Travers din perspectiva relevanței lor pentru cititorul adult, concomitent cu trasarea evoluției personajului masculin de la infantilism la maturitate, proces sinuos ce presupune de multe ori reîntoarcerea la anumite stadii din copilărie în care au rămas conflicte nerezolvate ce împiedică maturizarea adecvată a individului. Pentru atingerea acestor obiective, am considerat necesară contextualizarea operelor prin prisma influenței exercitate de starea conflictuală mondială asupra spiritului creator

al scriitoarei. Biografiile redactate de Valerie Lawson și Patricia Demers ne-au oferit informații prețioase despre viața privată ei privată, care ne-au ajutat să identificăm posibile surse reale de inspirație pentru poveștile spuse de Mary Poppins. Pe de altă parte, pentru interpretarea lor într-un mod obiectiv, am ținut cont de avertizările emise de scriitoare, în mod repetat, cu referire la tendința generală de a exagera importanța acestor aspecte personale în detrimentul valorificării potențialului artistic al textelor. În "The Interviewer," Pamela persiflează superficialitatea celor care și-au imaginat că singura explicație plauzibilă pentru conceperea personajului extraordinar Mary Poppins poate fi descoperită într-un moment de criză de natură freudiană care ar fi marcat copilăria ei nefericită. Protagonistul articolului, un intervievator anonim, vine să adreseze aceleași întrebări banale ca și predecesorii lui: „De unde a apărut Mary Poppins? Ați cunoscut pe cineva ca ea?” Răspunsul dat de P.L. Travers e în concordanță cu stilul plin de umor al narațiunilor sale și cu modul evaziv în care obișnuiește Mary Poppins să reacționeze la solicitările copiilor de a oferi explicații: „Adică pe cineva care să urce pe o balustradă în loc să coboare? Nu, niciodată! Dar tu?” Scriitoarea îi sfătuiește pe cei care vor să o cunoască cu adevărat să îi citească lucrările, pentru că doar ele pot fi utilizate ca veritabile documente ce înregistrează trăirile ei sufletești resimțite pe parcursul încercării sale de a se redescoperi pe sine.

În *What the Bee Knows*, Pamela își dezvăluie preferințele literare și mărturisește că acestea au influențat-o într-o mare măsură atunci când a așternut pe hârtie aventurile locuitorilor din Cherry Tree Lane. În primul rând, menționează poeziile romanticilor, în special pe cele ale lui William Blake, care dovedeau o predilecție pentru explorarea sinelui. Apoi face referire la Charles Dickens, un alt apărător al basmului, de la care a împrumutat spiritul ludic ce-i permite să jongleze cu răsturnările de situație și cu o multitudine de perspective asupra realității. La toate acestea se adaugă marea ei iubire pentru basmele adunate de frații Grimm, afinitate care a călăuzit-o pe drumul conceperii operelor sale. Toate contribuțiile de mai sus au fost argumentate și ilustrate în al treilea capitol al lucrării de doctorat care se încheie cu o secțiune dedicată analizei structurii repetitive a celor șase cărți din seria *Mary Poppins* și cu identificarea aluziilor mitice la care fac trimitere textele de față. Conform obiceiului său asociativ, P.L. Travers stabilește legături genealogice între personajele de poveste și figurile mitice. Chiar și Jack și Jill, din cântecul de leagăn cu același nume, își au corespondenții lor atât în lumea ficțională a lui Travers: Mary Poppins și Omul din Lună, cât și în diverse tradiții străvechi. Urmând indicațiile ei generale, care ne trimiteau la operele fundamentale ale

omenirii, ne-am străduit să construim punți de legătură între lumea sacră și cea profană, între 'aici și acum' și 'odată ca niciodată,' între muritorii de rând și manifestările divinității, pentru că doar așa putem pune în lumină concepția despre viață și despre lume a unui om care a căutat să înțeleagă sensul existenței sale. Și-a trăit viața convinsă fiind că ea este eroina propriei povești care se scrie în paralel cu cea a lui Mary Poppins. A susținut mereu că nu ea a inventat-o pe Mary Poppins, ci lucrurile s-au întâmplat mai degrabă în revers.

Meditația, stările de transă, yoga și dansurile extatice sunt doar câteva din metodele prin care P.L. Travers s-a străduit să intre în contact cu lumea ei interioară. Lorraine Kinsley, editorul revistei *Parabola* și Jenny Koralek, autoarea aricolului "Worlds Beyond Worlds," sunt două dintre puținele persoane care au sesizat faptul că Travers practica cufundarea în propriul inconștient, în străfundul ființei sale și istorisirile sale nu au putut izvorî din altă parte decât din lăuntrul său. Este adevărat că, în momentul în care și-a început poveștile despre Mary Poppins, nu avea cunoștință de lucrările psihanalistului Carl Gustav Jung, dar au fost alte influențe care au ghidat-o în acest sens. Printre acestea, se numără teoriile lui Yeats despre măști, faze ale lunii și evoluția ființei umane, apartenența la Societatea Teosofică, învățăturile lui G.I. Gurdjieff, practicarea unor ritualuri alături de membrii tribului Navaho, cu care a locuit pentru un timp, și imersiunea în cultura japoneză, sub îndrumarea unui maestru. Relatării scriitoarei completează lista extensivă de mai sus cu activitatea ei preferată încă din copilărie: ascultarea inimii. Pamela povestește că obișnuia să stea ore întregi ca o mamă-cloșcă pe ouă, ceea ce pentru ea este o metaforă a ascultării. Basmelor transmit aceeași învățătură în mod indirect: pentru a înțelege, trebuie mai întâi să asculți cu atenție, nu doar cu urechea, ci și cu sufletul. De aceea, cărțile ei prezintă multiple personaje în această ipostază a meditației, care le permite să acceseze universul interior, unde se află cele mai potrivite răspunsuri la întrebările la care Mary Poppins refuză să reacționeze. Așadar, se impune un studiu minuțios al operelor din punct de vedere al arhetipurilor pe care le întrebuințează și observarea modului în care personajele ficționale relaționează în conformitate sau nu cu principiile fundamentale, feminin și masculin, pe care le întruchipează.

Primele trei volume ale seriei prezintă o structură narativă aproape identică: Mary Poppins vine, sau revine, în Cherry Tree Lane, coborând din înaltul cerului, pentru că starea de urgență instaurată la reședința familiei Banks cere imperios ca o a treia forță să intervină și să medieze conflictele în beneficiul întregii comunități. Fiecare

carte conține o poveste cu tentă moralizatoare, o vizită la una dintre rudele lui Mary Poppins și o aventură nocturnă către un tărâm mitic, unde copiii au ocazia să redescopere starea primordială de perfecțiune. La acestea se adaugă relatările pruncilor, Annabel, John și Barbara, care vorbesc despre călătoria sufletului în drumul lui spre întruparea umană, despre renaștere și vieți anterioare. Până la vârsta de un an, când se articulează limbajul, copilul pare capabil să-și amintească originea divină, după care inocența se pierde și, doar prin eforturi individuale de redescoperire a sinelui, mai poate fi accesată, însă numai pe durata unor scurte momente revelatorii. De aceea, Michael și Jane sunt atrași spre 'lumile de dincolo,' unde se reunesc cu întreaga creație în dansuri extatice și se întâlnesc cu diverse figuri masculine autoritare care sunt, de fapt, reprezentări ale lui Dumnezeu.

Dar copiii nu sunt singurii beneficiari ai acestor revelații temporare. Mary Poppins deschide porțile cerului pentru întreaga comunitate, în așa fel încât muritorii și nemuritorii își dau mâna într-un dans al vieții și al iubirii, în mijlocul parcului din Cherry Tree Lane. Personajele de poveste, trei prinți și un unicorn, ies din paginile cărții pe care Jane i-o citea lui Michael, pentru a petrece o zi cu locuitorii orașului. Neleus, statuia de marmură din parc, coboară de pe soclul ei, cu acordul lui Mary Poppins, pentru că se simțea singură. Leul din porțelan, care i-a aparținut domnului Banks în copilărie, prinde viață și pleacă în căutarea prietenului său, Polițistul Eggbert, pentru ca, ulterior, ambii să se așeze politicos pe polița din odaia copiilor familiei Banks. Și toate acestea se întâmplă în miezul zilei, sub ochii tuturor adulților. Mai mult decât atât, oameni de toate vârstele și din toate sferile sociale plutesc agățați de baloane predestinate sau călăresc acadele pe deasupra parcului. Odată cu abolirea diferențelor și eliberarea de convențiile sociale, adulții își regăsesc cheful de joacă și pofta de viață, astfel încât, atunci când revin cu picioarele pe pământ, relaționează mai bine cu semenii lor. La sfârșitul fiecărei cărți Mary Poppins se înalță la ceruri, lăsând comunitatea într-o stare de armonie temporară, pentru a se reîntoarce la începutul următorului volum și asta pentru că ființa umană este predispusă uitării, ceea ce impune reiterarea mitului, în mod periodic, spre aducere aminte a sacrului din care descinde lumea profană.

Data fiind această diferențiere clară a evenimentelor în funcție de modul lor de prezentare, în al patrulea capitol al lucrării am analizat fiecare tipologie separat, exemplificând conceptele teoretizate cu incursiuni în text. Astfel, am utilizat studiile lui Bruno Bettelheim (*The Uses of Enchantment. The Meaning and Importance of Fairy Tales*), Sheldon Cashdan (*The Witch Must Die*) și Marie-Louise von Franz (*Archetypal*

Patterns in Fairy Tales. Studies in Jungian Psychology By Jungian Analysts) pentru a examina periplusul eroului de poveste până la obținerea finalului fericit. Este de remarcat faptul că, în fiecare dintre aceste povești în ramă, figurează ca protagonist unul dintre personajele narațiunii principale astfel că, în cele din urmă, aproape toți locuitorii din Cherry Tree Lane ajung să fie eroi pentru o zi. Apoi, pentru identificarea aluziilor mitice, am recurs la cercetările lui Mircea Eliade cu privire la religie și mitologie, tratatele lui Empedocle și Platon, publicațiile lui Edward F. Edinger, Ananda Coomaraswamy și Joseph Campbell, dar și la textele sfinte, toate acestea ajutându-ne să punem în lumină diverse aspecte ale călătoriilor întreprinse de Mary Poppins către centre paradisiace, unde domnesc tot soiul de figuri arhetipale care își revarsă binecuvântările asupra ființelor create spre curățarea păcatelor și răscumpărarea sufletelor pierdute.

Următorul capitol atinge nucleul problemei propuse prin trasarea evoluției personajului masculin din perspectivă psihologică, făcând oprire la etape din copilăria individului unde au rămas conflicte nerezolvate care au dus la incompleta sau inadecvata maturizare. Pentru a-i recupera din punct de vedere terapeutic, Mary Poppins își propune să-i reconfigureze prin repovestire. Prin urmare, domnul Banks trebuie să-și înfrunte groaza pe care i-o inspiră fosta lui dădacă, doamna Andrew, și să-și regăsească dragostea pentru doamna Banks. Mary Poppins îl ajută să își recupereze obiectele de tranziție pe care guvernanta i le-a furat în copilărie, astfel privându-l de dragostea părintească; facilitează întâlnirea cu Pisica din porțelan care are dublu rol, de personaj ficțional și erou de poveste, și, în cazul domnului Banks, funcționează ca proiecție a conceputului de 'Anima;' îl determină să-și alunge temerile reprimite prin dans pentru ca, în cele din urmă, domnul și doamna Banks să se unească într-un tot primordial, simbolic pentru cele două principii fundamentale: yin și yang. În ceea ce îl privește pe Paznicul Parcului, domnul Frederick Smith, el beneficiază de întâlnirea cu personajele de poveste spre a-și aminti de dragostea cu care mama sa îi spunea povești la gura sobei, este atenționat să nu caute să se identifice cu 'masca' pe care o poartă în cadrul societății și să lase orgoliile deoparte pentru a-și găsi jumătatea cu care să întemeieze o familie, în loc să caute să-și suplinească tatăl în viața mamei sale. Totuși, domnul Smith rămâne singurul personaj masculin neînsoțit care, la fel ca mama sa, 'the Bird Woman,' preferă să se dedice naturii, cadrului romantic care-i conferă consolare și dragoste necondiționată.

În lucrarea de față, arhetipul lui Mary Poppins este studiat în mod indirect, esențială pentru studiul nostru fiind, de fapt, influența pe care o exercită asupra celorlalte personaje. Numeroase articole și studii, printre care "Mary Poppins and the Great Mother" a lui Mary DeForest, *Myth, Symbol and Meaning in Mary Poppins. The Governess as Provocateur* de Georgia Grilli sau "Mary Poppins Goes to Hell. Pamela Travers, Gurdjieff, and the Rhetoric of Fundamentalism" de Massimo Introvigne, au încercat, în prealabil, să o definească prin trasarea unor paralele ce vizează figuri mitice sau eroine de poveste, dar Mary Poppins transcende barierele oricărui tip de clasificare, astfel că nu s-a reușit decât evidențierea unor trăsături în detrimentul altora, care au fost estompate de dragul argumentării în favoarea apartenenței la unul dintre cele două arhetipuri luate în discuție: 'Trikster-ul' și 'Marea Mumă.' De fapt, în *About the Sleeping Beauty* și în articolele scrise de-a lungul vieții, P.L. Travers își exprima subtil preferința pentru „marile vulpi ale literaturii,” acele personaje care se folosesc de șiretenia și istețimea lor pentru a-și atinge scopul. Ea considera că personajele pozitive sunt în mare parte anoste, deoarece toate sunt create după același calapod, înfățișând o serie de trăsături comune: frumusețe, drăgălășenie, blândețe, voce încântătoare, ș.a.m.d., pe când oponenții lor diferă, în urâtenia lor, prin detalii care îi fac remarcabili. Așadar, prefața ei la basmul *Frumoasa Adormită* vine în apărarea Zânei Rele, fără de care acțiunea poveștii nu s-ar fi putut derula. Răul necesar determină intriga narațiunii, deci este de importanță vitală. Mai mult decât atât, Zâna Rea ar putea schimba oricând rolul cu Zâna Bună, dacă i s-ar cere asta. Ambele au puterea și de a binecuvânta și de a arunca blestem, în funcție de situație. Ele nu reprezintă altceva decât două dintre cele treisprezece brațe ale zeiței Kali, arhetipul Marii Mume care joacă dublu rol, de creator și distrugător al universului creat. Ceea ce se vrea evidențiat este dualitatea ființei umane și acceptarea simultană a jumătăților de dragul întregului.

Timp de mai bine de douăzeci de ani, Walt Disney a stăruit în încercarea sa de a obține drepturile pentru a ecraniza filmul *Mary Poppins*. Travers l-a refuzat constant, fiind încredințată că, în versiunea lui, Mary Poppins își va pierde alura mistică și complexitatea caracterului. Ceea ce s-a și întâmplat, de fapt, din moment ce Disney a preferat să o transforme într-o dansatoare de cabaret, care le induce copiilor ideea că viața poate fi îndulcită cu zahăr. Rolul ei de mediere a conflictelor i-a fost pasat lui Bert, Omul cu Chibrituri, care devine liantul ce reunește generațiile. În 2013, s-a lansat un alt film, *Saving Mr. Banks*, care s-a vrut a fi un omagiu adus lui P.L. Travers la împlinirea a cincizeci de ani de la premiera filmului *Mary Poppins*, dar care, în mod ironic,

reuşeşte reversul, răsturnând situaţia în favoarea cineastului. Filmul prezintă povestea relaţiei tensionate dintre cei doi creatori care se luptă în orgolii. Disney adoptă o atitudine paternă faţă de femeia marcată de o copilărie nefericită, alături de un tată alcoolic, incapabil să facă faţă datoriei de părinte, şi dezamăgită de o mamă care decide să se sinucidă pentru a scăpa de povara creşterii celor trei fiice. Toate aceste aspecte din viaţa privată a scriitoarei sunt luate din biografia scrisă de Valerie Lawson. Pe parcursul şedinţelor de lucru cu echipa de filmare, Pamela se rupe de realitate şi priveşte în retrospectivă la aceste amintiri dureroase, care o determină să contracareze fiecare încercare a omului de film de a adapta povestea ei. Într-un final, Walt Disney reuşeşte să-şi atingă scopul, jucând rolul psihanalistului care ştie cum să interpreteze reticenta scriitoarei. Metoda lui de tratament prevede împărtăşirea propriei poveşti de viaţă cu momentele ei de criză, Disney menţionând că şi el are un domn Banks, al lui fiind cu mustaţă. Aşa a ajuns Mary Poppins să fie cunoscută, în lumea întreagă, ca o dădacă capabilă să educe copiii cât ai pocni din degete sau cât ai spune 'Supercalifragilisticexpialidocious.'

Prezenta lucrare de doctorat a căutat să modifice şi să completeze viziunea superficială adoptată de public asupra acestei opere valoroase, prin revelarea altor niveluri de interpretare a textului literar. Nu se neagă contribuţia scriitoarei la îmbogăţirea segmentului de literatură dedicat copiilor, ci se subliniază intenţia auctorială de a reconfigura adultul prin repovestire. Cea de-a doua tendinţă vine în continuarea celei dintâi, întregind-o. Mary Poppins creşte copii puternici, înarmându-i cu cele necesare pentru lupta cu vitregiile vieţii, şi, în acelaşi timp, îi 'vindecă' pe adulţi de complexe psihologice prin îndepărtarea vălului iluziei care îi împiedică să restabilească relaţia cu divinitatea. Astfel că, prin regăsirea sinelui, reprezentanţii celor două generaţii se reintegrează pe deplin în societate ca exponenţi de seamă, capabili să aducă un plus de valoare umanităţii.

Bibliografie selectivă

Lucrările lui P.L. Travers

1. TRAVERS, P.L. *About the Sleeping Beauty*, London: Collins, 1975
2. _____ *Friend Monkey*, London: Collins, 1972
3. _____ *I go by Sea, I go by Land*, New York and London: Harper & Brothers, 1941
4. _____ *Mary Poppins. The Complete Collection*, London: HarperCollins Children's Books, 2013
5. _____ *Mary Poppins from A to Z*, New York: Harcourt, Brace & World, Inc., 1962
6. _____ *The Fox at the Manger*, New York: W.W. Norton & Company, 1962
7. _____ *What the Bee Knows. Reflections on Myth, Symbol and Story*, New York: Codhill Press, 2010

Studii despre P.L. Travers și cărțile ei

1. BERGSTEN, Staffan. *Mary Poppins and Myth*. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 1978
2. DeFOREST, Mary. "Mary Poppins and the Great Mother," in *Classical and Modern Literature*, Vol. 11, 1991
3. DEMERS, Patricia. *P. L. Travers*, James Gellert (ed.), Boston: Twayne Publishers, 1991
4. GRILLI, Georgia. *Myth, Symbol and Meaning in Mary Poppins. The Governess as Provocateur*, New York: Routledge, 2007
5. INTROVIGNE, Massimo. "Mary Poppins Goes to Hell. Pamela Travers, Gurdjieff, and the Rhetoric of Fundamentalism," The International Humanities Conference, 1996 www.cesnur.org/testi/marypoppins.htm#Anchor-5677
6. KUNZ, Julia. *Intertextuality and Psychology in P.L. Travers's Mary Poppins Books*, Frankfurt am Main: Peter Lang GmbH, 2014
7. LAWSON, Valerie. *Mary Poppins, She Wrote: The Life of P.L. Travers*, New York: Simon & Schuster Paperbacks, 1999

Studii despre basm și mitologie

1. BETTELHEIM, Bruno. *The Uses of Enchantment. The Meaning and Importance of Fairy Tales*, New York: Vintage Books, A Division of Random House, Inc., 1975
2. CAMPBELL, Joseph. *El Poder del Mito*, Trad. César Aira, Barcelona: Emecé Editores, 1991
3. _____ *The Hero With A Thousand Faces*, Princeton and Oxford: Princeton University Press, 2004
4. CASHDAN, Sheldon. *The Witch Must Die. The Hidden Meaning of Fairy Tales*, New York: Basic Books, A Member of Perseus Books Group, 1999
5. COOMARASWAMY, Ananda K. *The Dance of Shiva: Fourteen Indian Essays*, Revised Ed., New York: The Noonday Press, 1957
6. FRANZ, Marie-Luise von. *Archetypal Patterns in Fairy Tales Studies in Jungian Psychology By Jungian Analysts*, Toronto: Inner City Books, 1997

Studii de psihologie

1. EDINGER, Edward F. *The Christian Archetype: A Jungian Commentary on the Life of Christ. Studies in Jungian Psychology by Jungian Analysts*, Toronto: Inner City Books, 1987
2. HILLMAN, James. *The Soul's Code. In Search of Character and Calling*, Toronto, New York, London, Sydney, Auckland: Bantam Books, 1996
3. JUNG, Carl Gustav. *The Collected Works of C.G. Jung*, Vol. 9, Part II, *Aion. Researches into the Phenomenology of the Self*, Ed. Sir Herbert Read et al., Transl. R.F.C. Hull, Princeton: Bollingen Series XX, 1959
4. _____ *Four Archetypes: Mother. Rebirth. Spirit. Trickster*, Trans. R.F.C. Hull, Bollingen Series, Princeton University Press, 1970
5. _____ *Mysterium Coniunctionis. The Collected Works of C.G. Jung*, Vol. 14, Ed. Sir Herbert Read et al., Transl. R.F.C. Hull, New York: Bollingen Series XX, Princeton University Press, 1977
6. WACK, Gary B. *Yeats and Jung: Mapping the Unconscious*, Centenary College, 2012

Studii despre credințe religioase

1. ELIADE, Mircea. *The Sacred and the Profane. The Nature of Religion*, Translated from French by Willard R. Trask, New York: Harvest Book, s.a.
2. _____ *Mito y realidad*, Traducción: Luis Gil, Barcelona: Colección Labor, 1991
3. _____ *El mito del eterno retorno. Arquetipos y repetición*, Traducción: Ricardo Anaya, Buenos Aires: Emecé, 2001
4. _____ *Herreros y alquimistas*, Traducción: E.T., Madrid: Alianza Editorial, S.A., 1983
5. _____ *Historia de las creencias y las ideas religiosas. De la Edad de Piedra a los Misterios de Eleusis*, Vol I, Barcelona: Paidós, 1999
6. _____ *Shamanism. Archaic Techniques of Ecstasy*, Princeton University Press, 1972